

Praktijkprikkel 2022-20

Praktijkprikkel Overdoseringen door leveringsproblemen van methotrexattabletten

Deze Praktijkprikkel is met name interessant voor apothekers

VMI ziet de laatste tijd weer een toename van incidentmeldingen over methotrexaat. Verkeerd gebruik van methotrexaat is berucht om de soms levensbedreigende risico's die daarvan het gevolg zijn. De recente meldingen zijn een gevolg van omzettingen doordat sommige sterktes niet leverbaar zijn. Ondanks uitgebreide uitleg aan de patiënt, leidt dit tot incidenten zoals blijkt uit onderstaande meldingen.

Meldingen

Melding 1 en 2

In beide meldingen uit verschillende apotheken is de dosering van eenmaal per week acht tabletten methotrexaat 2,5 mg omgezet naar eenmaal per week twee tabletten methotrexaat 10 mg. De reden hiervoor is dat de tabletten van methotrexaat 2,5 mg niet leverbaar zijn. Ondanks uitgebreide instructie gebruiken de patiënten toch acht tabletten methotrexaat 10 mg in één keer. Dit komt aan het licht als zij veel te vroeg naar de apotheek komen voor een herhaalrecept. Beide patiënten komen er gelukkig zonder ernstige bijwerkingen vanaf.

Melding 3

Een vrouw slikt eenmaal per week 10 tabletten methotrexaat 2,5 mg. Doordat de tabletten van 2,5 mg niet leverbaar zijn, zet de apotheker het voorschrift om naar tweeënhalve tablet van 10 mg per keer. De apotheker legt duidelijk uit dat nu iets anders geleverd is doordat de methotrexaat tabletten van 2,5 mg niet te krijgen zijn. De vrouw die gewend is om tien tabletten te slikken, slikt thuis toch tien tabletten van 10 mg in één keer. Na contact met de reumatoloog hoeft de vrouw uiteindelijk niet behandeld te worden voor de toxische effecten van de te hoge dosis methotrexaat.

Melding 4

Een man slikt eenmaal per week 15 mg methotrexaat. Hij krijgt hiervoor twee tabletten van 2,5 mg en één tablet van 10 mg. De 10 mg tablet heeft een andere vorm dan de 2,5 mg tablet en bovendien is de 10 mg tablet groter. Door leveringsproblemen van zowel de 10 mg als de 2,5 mg tabletten is de apotheker genoodzaakt een ander merk mee te geven. Hierdoor hebben beide sterktes dezelfde vorm en nu is de 10 mg tablet juist kleiner dan de 2,5 mg tablet. Enige tijd daarna zijn de 'oude' 10 mg tabletten weer leverbaar. De man krijgt weer tabletten die verschillen in vorm en waarvan de 10 mg tablet groter is dan de 2,5 mg tablet. De man raakt hierdoor onzeker en gaat terug naar de apotheek.

Analyse

Hoewel methotrexaat na eenmalige overdosering milde klachten geeft, kan de schade ernstiger zijn na meermalig gebruik van te hoge doseringen. In de praktijk blijkt dat de omzetting van sterktes niet

altijd probleemloos verloopt bij patiënten die dit middel al geruime tijd op een vaste manier gebruiken. Ook niet als goede voorlichting en uitleg zijn gegeven.

Aanbevelingen voor apothekers

- Laat patiënt in eigen woorden vertellen hoe het gebruik van methotrexaat gaat veranderen en bewaak zo of de boodschap voldoende is overgekomen.
- Neem na een week contact op met de patiënt waarbij een hoog risico omzetting heeft plaatsgevonden. Stel open vragen. Een ja/nee vraag is niet geschikt.
- Wees extra alert op te vroege herhalingen.
- Combineer bij voorkeur niet beide sterktes.

Zelf deze Praktijkprikkel ontvangen?

Is deze Praktijkprikkel doorgestuurd en wil je deze ook ontvangen? Meld je dan aan op onze [website](#).

Medicatie-incidenten melden? Meer weten over het IVM?

Wil je een medicatie-incident melden, dan kan dat via onze [website](#). Informatie over e-learnings, nascholingen, FTO-werkmateriaal, nieuwe geneesmiddelen en ander belangrijk nieuws over medicatieveiligheid? Schrijf je dan in voor onze [nieuwsbrief](#).